

บทบรรณาธิการ

EDITORIAL

การขยายตัวของชานเมือง

เราจะพบว่าในปัจจุบันนี้ งานเมืองในเขตพรมแดนกรุงเทพฯ-ชานเมือง ให้ข่ายตัวออก ไปยัง รวมทั่ว ถ้าจะพิจารณาในด้านกฎหมายแล้ว จะพบว่า สถาบันของการขยายตัวของพรมแดนกรุงเทพฯ-ชานเมือง โดยเฉพาะชานเมืองอย่างรวดเร็วนั้น มีสถาบันสืบเนื่องมาจากปัจจัยในด้านต่าง ๆ ดังนี้ไปนี้

1. สถาบันของการเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็ว เนื่องจากพรมแดนกรุงเทพฯ-ชานเมืองรวม ของความเจริญทุกด้าน ตลอดจนศูนย์รวมของอาชีพทำให้ผู้คนอยู่พำภิภั周末 มากขึ้น เรื่อย ๆ และยังอัตราการเกิดของคนในพรมแดนกรุงเทพฯ-ชานเมือง มีอัตราการเกิดสูงกว่าอย่างมาก อยู่ด้วยแล้ว จึงทำให้ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีผู้คนจำนวนมากที่มาทำมาหากินเพิ่มขึ้น ประชากรยังคงเป็นอยู่อย่างนี้แล้ว พรมแดนกรุงเทพฯ-ชานเมือง มีประชากรถึง 14 ล้านคนในอีก 30 ปี ข้างหน้า

2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ความเจริญก้าวหน้าในด้านเศรษฐกิจการค้าและวิทยาการแผนใหม่ยังได้เปลี่ยนแปลงลักษณะเศรษฐกิจแบบชนบทเป็นเศรษฐกิจแบบเมือง เป็นระบบการเพาะปลูกมาเป็นระบบอุตสาหกรรม ทำให้ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นในเมือง หลัง นอกเหนือที่ตนที่เคยเป็นที่เพาะปลูกก็ถูกมาเป็นย่านอุตสาหกรรม ย่านธุรกิจการค้า ทำให้ประชาชนที่เคยอาศัยอยู่ในบริเวณนี้หันมองพื้นที่อยู่ใหม่ที่อยู่ในชานเมืองออก ไม่ทำให้ เกิดการขยายตัวของเมืองขึ้น

3. ความเสื่อมโทรมในตัวเมือง ในปัจจุบันสภาพของตัวเมืองให้ที่ดินยุ่งยากและ ก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องที่อยู่อาศัย ปัญหานักบ้าน Zoning ปัญหาสุขภาพอนามัย ใจผู้ร้าย

[†] นิจ หิญช์รัตน์ทรัพ คณะเดลิน แก้วกัจนา, “การเพิ่มประชากรกับการขยายตัวของกรุงเทพฯ,” วารสาร เทศบาลกรุงเทพฯ, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑๐๖ (กันยายน ๒๕๑๘), หน้า ๓๘-๔๐

และเป็นภูมิทางทั่วเมือง ๆ อีกมากมาย อันเป็นการทำลายความสงบสุขและก่อให้เกิดความเสื่อมไม่ชัดเจนในค่านิจิคิจ แก่ผู้ที่อาศัยอยู่ในตัวเมือง โดยเฉพาะพวกริมแม่น้ำปานกลาง จังหวัดพะเยา ด้านบนที่จะออกไปหาที่อยู่ในเขตชนเมือง ด้วยการหาซื้อที่ผ่อนส่งจาก การจัดสรรที่ดินในเขตชนเมืองอันเป็นเหตุให้มีการขยายตัวของชุมชนเกิดขึ้น

เมื่อได้พิจารณาถึงสาเหตุของการเจริญเติบโตของเมืองอย่างรวดเร็วแล้ว จะนั้น ก็จะพิจารณาถึงสาเหตุของ การขยายตัวของชุมชนเมืองบ้าง กماจะพิจารณาได้ คือ จากการที่ผู้เชื่นได้ออกไปศึกษาสภาพของ การขยายตัวของชุมชนเมืองในย่านพระโขนง สำโรง รังสิต นนทบุรี และย่านบางแค ด้วยวิธีการสัมภาษณ์และสอบถามผู้ที่อยู่อาศัยในย่านนั้น ตลอดจนการสัมภาษณ์บรรดาคนักจัดสรรที่ดิน รวมทั้งนักวิชาการด้านผังเมืองหลายท่าน พยายามสรุปสาเหตุของการขยายตัวของชุมชนเมืองได้ตามลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้ คือ

1. ปัจจัยทางด้านการ коммуникации (Mass Communication) จากการที่รัฐบาลโดยกรรมทางหลวงได้มีโครงการสร้างทางหลวงสายสุขุมวิท และสายบางนา-ตราด สายกรุงเทพฯ-สระบุรี และสายท่าพระ-นครปฐม ขึ้นนั้น ทำให้การ коммуникации ติดต่อระหว่างชานเมืองกับตัวเมืองหรือศูนย์กลางของตัวเมืองที่ถือเป็นจุดเปลี่ยนทางเศรษฐกิจความสะดวกการเดินทาง ทำให้เกิดการเคลื่อนไหว (Mobility) ไปมาสะดวกรวดเร็ว ทั้งยวดายานพาหนะชนิดต่าง ๆ ตลอดจนผู้คนที่อยู่อาศัยตามสองข้างทางดังกล่าว นั้น ในเรื่องที่เกี่ยวกับ Mobility นั้น ก็เป็นการสำคัญ เมืองท่านนี้² มีความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ณ ที่ใดที่มี Mobility หรือมีความสะดวกรวดเร็วในการเดินทางไปสู่สูง ยันหมายถึงว่ามีการเคลื่อนไหว ให้เร็วและให้มาก ณ ที่นั้นก็จะมีความเจริญเกิดขึ้นได้มาก ดังจะเห็นได้จากสภาพของชุมชนที่เกิดขึ้นตามสองข้างทางที่เป็นทางหลวง และมีรถประจำทางสายผ่าน จากการสัมภาษณ์นักจัดสรรที่ดินแบบชานเมืองและผู้ที่ได้ไปซื้อที่ดินในบริเวณจัดสรรนั้นจะพบว่า ปัจจัยหรือสิ่งหนึ่งที่คนเหล่านั้น ให้คำนึงถึงและเห็นพ้องต้องกัน เป็นกันตัวเรอก็คือ การคอมมูนิเคชันหรือความสะดวกการเดินทางในการคอมมูนิเคชันที่สามารถเข้าออกไปทำงานและเดินทางตัวเมืองได้สะดวกรวดเร็ว สม่ำเสมอในระยะเวลาพอสมควร

2. ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย จากรากฐานการณ์ที่ประชานในตัวเมืองได้พากันอยู่พอกันไปอยู่แบบชานเมืองตามเส้นทางดังกล่าวมากขึ้นนั้น สาเหตุอีกประการหนึ่งที่เกิดขึ้นจากความจำเป็นในด้านที่อยู่อาศัย กล่าวว่า かれออกไปจัดทำที่ดิน หรือที่อยู่อาศัยในแบบชานเมืองนี้สามารถจะมี

² จากการสัมภาษณ์นายนาชัยนา พุทธิวงศ์ หัวหน้ากองแผนที่จังหวัด สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร

บริเวณม้านไก่ถ่ายทอดความเชื่อถือสุขลักษณะ แต่พอที่จะทำให้ประชาชนที่มีรายได้ปานกลาง จะหาซื้อได้ในราคาย่อมเยาไม่แพงมากนักเหมือนที่คิดในเขตตัวเมืองที่นอกจากจะมีราคางานแพงแล้วยังแย่ด้วยค่าเชิงค่าที่อัคคีภัย และบัญชาสุขภาพจิตเป็นอย่างมาก จากการสัมภาษณ์พนักงานบุคคลที่อพยพออกจากบ้านเมืองนั้น ส่วนใหญ่เป็นพวกราชที่มีรายได้ปานกลางหรือข้าราชการที่พ่อจะมีเงินเหลือสำหรับค่าที่คิดผ่อนสักได้ ในเรื่องนี้ ศาสตราจารย์กัน นิมนานาเมธินทร์ ได้ตั้งข้อสังเกตจากสภาพความเป็นจริงในปัจุบันนี้ว่า “ในอนาคตคนผู้ที่จะอาศัยอยู่ในตัวเมืองก็คงจะได้เก็บพอกหัวเตียงสูงหรือผู้ที่ยากจนจริง ๆ เท่านั้น ส่วนผู้ที่มีรายได้ปานกลางจะหนีไปอยู่แบบชนเมืองกันหมด”

3. ปัจจัยในด้านที่ตั้ง (Location) สำหรับปัจจัยในเรื่องที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม และที่ทำการของรัฐบาลนั้น ศึกษาเนื่องจากนิยามในการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของรัฐบาล จึงทำให้เกิดมีโรงงานอุตสาหกรรมขึ้นในแถบชานเมือง เช่น บริเวณเด้าน้ำโรงไฟฟ้า พระรามแดง ย่านรังสิต และย่านบางแค จะนั้น เมื่อกำกันคุณภาพการมีบ้านแล้วก็จำเป็นจะต้องมีคนงานหรือกรรมกรเข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จึงทำให้เกิดแหล่งที่อยู่อาศัยใกล้ ๆ กับเขตอุตสาหกรรมเหล่านั้น เพื่อความสะดวกในการเดินทาง เช่น ในย่านบางแค จะพบว่าหลังจากที่ได้เกิดโรงงานอุตสาหกรรมขึ้นแล้ว ธุรกิจการค้า โภมหรสพ และตลาดก็จะเกิดขึ้นติดตามมาพร้อมกับชุมชน สำหรับประเด็นที่น่าจะพิจารณาอีกแห่งหนึ่งในเรื่องของ Location ก็คือการสร้างที่ทำการรัฐบาลจะมีส่วนช่วยชุมชนเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ เพราะประชาชนเห็นว่าเมื่อมีที่ตั้งของรัฐบาลเกิดขึ้นแล้ว การบริการสาธารณะต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ถนนหนทาง และความปลอดภัยก็จะดีตามมา ทำให้ประชาชนได้อาภัยที่ตั้งของรัฐบาลเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยติดตามมากวัย

4. ปัจจัยในด้านการลงทุนของนักจัดสรรที่คิดในสมัยก่อน เราจะพนอ่านว่าใน ๔ พระนคร—ธนบุรี นั้น เพิ่มไปทั่วทุกที่ ภัยหลังจากที่ได้มีถนนหนทางเกิดขึ้นหรือมี Mobility ในเรื่องของถนนพานพะและทางสัญจรไปมาสะดวกรวดเร็ว ทำให้มีนักเก็บกำไรในการจัดสรรที่คิดเกิดขึ้น เนื่องจากมองเห็นถูกทางที่จะได้ผลกำไรจากความต้องการของประชาชน ในด้านที่อยู่อาศัย โดยได้ทำการจัดสรรที่คิดและจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ถนน

เพื่อเป็นการชูงใจประชาชน ชี้งบทบาทของผู้ลงทุนในการจัดสรรงที่ดินเหล่านี้ ทำให้เกิดชุมชนขึ้น มากมายตามบริเวณฐานเมืองดังกล่าว³

5. ปัจจัยในด้านบทบาทของ Commuter แนวความคิดในคันบีจัจจุของกรุงเทพฯ ของฐานเมืองที่เกี่ยวกับเรื่องของ Commuter เป็นแนวความคิดที่เกิดขึ้นใหม่ยังชาวชีวิตรายได้ พวก Commuter นั้นหมายถึง “บุคคลที่อาศัยอยู่ต่างฐานเมืองที่ห่างอย่างไป แต่ได้อาชีพผล จากการตระหนักเรื่องของการคมนาคมเข้ามาร่วมทำงานและยังคงบริการต่อไป ในตัวเมืองแล้ว กลับอยู่ในตัวเมือง”⁴ ซึ่งแนวความคิดดังกล่าวในเบื้องต้นได้ก่อให้เกิดการอพยพของผู้ที่ อาศัยอยู่ในตัวเมืองออกไปอยู่ใน ngoạiฐานเมืองมากขึ้น เช่น ย่านสมมุทรปราการ นนทบุรี และ ปทุมธานี เป็นต้น ยังเป็นการก่อให้เกิด Commuter ในเมืองในแบบฐานเมือง

จากการศึกษาและวิเคราะห์ถึงสถาเดตุและปัจจัยของกรุงเทพฯ ของฐานเมืองในเขต พระนครและธนบุรีมาถึงเด็ดนั้น พยที่จะทราบถึงสถาเดตุต่างๆ ที่ 5 ทางการตั้งให้ก่อตัวมา แล้ว คือ อย่างไรก็ตาม หากจะพิจารณาถึงบทบาทของรัฐบาลและเอกชนในส่วนที่ก่อให้เกิดการ ขยายตัวของฐานเมืองก็อาจจะพิจารณาได้ดังนี้

ก. บทบาทของรัฐบาลและหน่วยการปกครองท้องถิ่น

ในด้านเกี่ยวกับบทบาทของหน่วยการปกครองท้องถิ่นซึ่งได้แก่ เทศบาลนครกรุงเทพฯ และธนบุรีนั้น แม้ว่าจะเป็นหน่วยการปกครองยังลับเด็บแรกที่มีความสำคัญต่อความเจริญเติบโต และ การขยายตัวของชุมชนก็ตาม แต่ก็หาได้มีบทบาทในการก่อให้เกิดการขยายตัวของชุมชนอย่างใด ไม่ นอกจากนั้น ชุมชนที่เกิดขึ้นในแต่ละฐานเมืองนั้นยังคงคุกคามเขตเทศบาลทั้งสองแห่ง อันเป็น การอยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองทั้งสองที่จะเข้าไปวางแผนอย่างหนึ่งอย่างใด ได้ เนื่องจากที่ขยายตัวไปนั้นจึงอยู่ในเขตการปกครองของหน่วยการปกครองท้องถิ่นในระดับ สุขาภิบาลของอำเภอ⁵ ฯ จากการสัมภาษณ์นางสาวอภารณ์ จันทร์เจริญสุข นักวิชาการผังเมือง เทศบาลนครกรุงเทพฯ ได้ให้ความเห็นในเรื่องนี้ว่า นอกจากเทศบาลทั้งสองแห่งนี้จะไม่มีคำแนะนำ หน้าที่ในการควบคุมการขยายตัวของชุมชนแล้ว รัฐบาลกลางก็ขาดการวางแผนเมืองและนโยบาย

³ จากการสัมภาษณ์ นายสุชาน ปรัมฤทธิ์, นักจัดสรรที่ดินแห่งบริษัท บ้านและที่ดินปรัมฤทธิ์ จำกัด

⁴ อัน นิมนานาเมินทร์, “การเก็บชุมชนทางด้านเมืองของพระนคร-ธนบุรี และการสร้างสูญเสียของทางการ ปกครองแห่งชาติใหม่”, วารสารมหาศากย克思ท์กรุงเทพฯ, ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔, หน้า ๓๔.

⁵ จากการสัมภาษณ์ นางสาวอภารณ์ จันทร์เจริญสุข นักช่างออกแบบผังเมือง เทศบาลนครกรุงเทพฯ

ที่แน่นอนว่า จะให้ความรับผิดชอบในค้านผังเมืองมากอยู่แล้วน่ำการปกครองท้องถิ่น ศึกษาและนวัตกรรมทางเทคโนโลยี หรือตอกย้ำกับสำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย เพราะเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ เทคบາลกมีฐานะเป็นเพียงผู้เสนอแนะโดยมีสำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทยควบคุมอยู่อีกชั้นหนึ่ง

ในด้านบทบาทของรัฐบาลกลาง อันมีสำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงนั้น ก็ยังไม่มีผังนครหลวงที่แน่นอนในขณะนี้ นอกจากจะมีผังนครหลวง Greater Bangkok Plan ปี พ.ศ. 2530 จะรวมเข้าเทคโนโลยี ทุกภาคเมืองเนบทบุรี และสมุทรปราการเข้าด้วยกัน แต่ก็ยังไม่สามารถที่จะออกแบบเป็นมาตรฐานใช้บังคับได้ และกำลังเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันอยู่ในขณะนี้ จึงทำให้มองเห็นว่าบทบาทของสำนักผังเมืองก็ยังมิได้มีส่วนร่วมในการก่อให้เกิดการขยายตัวของชานเมืองแต่อย่างใด⁶

แต่ถ้าจะพิจารณาถึงบทบาทของกรมทางหลวง ซึ่งไม่มีหน้าที่โดยตรงที่การขยายตัวของเมืองแล้ว ก็จะพบว่า จากโครงการสร้างทางหลวงแผ่นดินตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาตินี้ ได้ก่อให้เกิดการขยายตัวของชุมชนตามชานเมืองที่มีทางหลวงผ่าน เช่น ย่านรังสิต ย่านพระโขนง สำโรง และย่านบางแค ส่วนหน่วยราชการอื่นๆ ของรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจ เช่น การไฟฟ้านครหลวง ก็มีได้ว่า ได้มีบทบาทอย่างสำคัญในการกำหนดระยะเขตไฟฟ้าเข้าไปในชุมชนที่เกิดใหม่เหล่านั้นอย่างทวีถึง

๔. บทบาทของเอกชน

บทบาทของเอกชนในด้านการขยายตัวของชานเมืองนั้น นับว่ามีอยู่อย่างมาก ดังที่กล่าวมาแล้ว โดยละเอียดในด้านที่เกี่ยวกับบทบาทของผู้ลงทุนในการจัดสรรที่ดิน ตลอดจนการลงทุนในด้านการสร้างอาคารร้านค้าค่าท่าเรือรัฐกิจ และโรงแรมต่างๆ อันก่อให้เกิดชุมชนใหม่ๆ เกิดขึ้นแต่เนื่องจากการลงทุนของเอกชนนั้น คำนึงแต่ผลได้ที่จะเกิดในระยะสั้น มิได้มีการวางแผนหรือโครงการในระยะยาวแต่ประการใด ประกอบกับการขาดการวางแผนเมืองเมืองของรัฐบาล หรือสถาบันว่ารัฐบาล จะมีโครงราบที่อยู่บ้าง ก็มิได้รับการยอมรับนับถือจากประชาชน หรือนักจัดสรรที่ดินมากนัก เพราะการปฏิบัติงานของรัฐบาลมักไม่ค่อยแน่นอน และมิได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของทางราชการมากนัก จึงทำให้การขยายตัวของเมืองเป็นไปอย่างไร้จาระเบียบแบบแผน ซึ่งผู้เขียนจะได้ขยายเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากการขยายตัวของชานเมืองที่ปรุงจากภาระวางแผนและการควบคุมของรัฐบาลมาพิจารณาให้เห็นต่อไป

⁶ จากการสัมภาษณ์ นางปรีดา ฉิมโภน รองผู้อำนวยการสำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

สภาพและปัจจัยทางของการขยายตัว

จากการศึกษาดึงสาเหตุของการขยายตัวของชานเมืองในตอนต้น ๆ นั้น จะพบว่าการขยายตัวของชานเมืองได้ก่อให้เกิดสภาพที่เป็นปัจจัยแก่ชุมชนเหล่านั้นหลายประการคือ

๑. ปัจจัยด้านการจราจร

จากสภาพความเป็นจริงของการที่ชุมชนในเขตชานเมืองได้ขยายตัวออกไปอย่างรวดเร็วตามเส้นทางสายพระโขนง — สำโรง ย่านถนนธิวนานห์ แห่งชานเมืองเด่นนี้ จะพบว่าบุคคลที่อาศัยอยู่ในแบบนั้น ต่างก็มีที่ทำงานอยู่ในย่านศูนย์กลางของชานเมืองเป็นส่วนมาก และต่างก็ได้อาศัยรัตน์ส่วนตัว เส้นรถประจำทางเข้ามาทำงานอยู่เป็นจำนวนมาก จึงก่อให้เกิดปัจจัยการจราจรติดขัดอย่างหนาแน่นขึ้น ตามถนนสายต่าง ๆ ดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตอนเช้าและตอนเย็น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด ได้แก่เส้นทางสายลักษภาพรัชดา สายจักรลัลสันทิวงศ์ บริเวณย่านสะพานพุทธ และสะพานกรุงธน ตลอดจนสายสุขุมวิท อันเป็นเส้นทางที่ประชาชนในเขตชานเมืองได้อาศัยเข้ามารаботาในเมือง จากการสัมภาษณ์ของผู้ที่อาศัยรัตน์ส่วนตัวทำงานเข้ามารаботาในเมืองนั้นปรากฏว่า นักจำกัดเวลาจะประสบปัจจัยในด้านการจราจรติดขัดแล้ว การอาศัยบริการรถประจำทาง ก็ยังไม่เพียงพอ กับความต้องการของประชาชนที่อาศัยอยู่ในแบบชานเมืองอีกด้วย เป็นเหตุให้บุคคลเหล่านี้จำเป็นต้องออกจากบ้านไปทำงานตั้งแต่เช้ามืดและกลับถึงบ้านในเวลาค่ำคืน ยังเป็นเหตุให้เกิดความลำบากเมื่อย่างมาก

๒. ปัจจัยด้านความปลอดภัย

ปัจจัยสืบเนื่องมาจาก การที่ชุมชนได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ไม่คุ้มครอง ไม่ปลอดภัย ที่จะจัดการจราจรมากเกินไป ทำให้การบริการในด้านความปลอดภัยของรัฐไม่สามารถที่จะดูแลได้ทั่วถึง โดยเฉพาะการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ตำรวจ จากการสัมภาษณ์ผู้อยู่อาศัยในแบบชานเมืองหลายแห่ง ได้ให้คำตอบในเรื่องนี้ว่า บัญหาในด้านอาชญากรรมในด้านโทรศัพท์มือถือ และการลักเล็กขโมยน้อยนั้น มีเป็น�재ื่อยๆ เมื่อโดยเฉพาะในย่านชุมชนที่เป็นที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย เช่น หมู่บ้านเกรซูริกิ และย่านพระโขนง อันเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ที่อาศัยอยู่ในแบบนั้นเป็นอย่างมาก จนถึงกับมีเสียงเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้ออกไปตรวจตราบ้องกันและปราบปรามบัญหาในเรื่องโทรศัพท์มือถือในแบบนี้โดยค่อน

๓. ปัจจัยด้านความสะดวกสบาย

สำหรับบัญหาในด้านความสะดวกสบายนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับสภาพของความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของประชาชนที่อาศัยอยู่ในแบบชานเมือง อันเป็นบัญหาที่ก่อให้เกิดความแตกต่าง

กันขึ้นในการรับบริการชั้นรัฐ หรือของหน่วยการปกครองท้องถิ่นระหว่างผู้ที่อาศัยอยู่ในเมือง กับผู้ที่อยู่นอกเมือง เช่น บัญหาในด้านการชาติและน้ำบริโภค บัญหาในด้านถนน เข้า-ออก ที่ชำรุดทรุดโทรมเป็นหลุมเป็นบ่อ บัญหาร่องทางระบายน้ำ และบัญหาในด้านแสงสว่างทางถนนหนทาง ในบริเวณที่ตั้งสร้างห้องน้ำชุมชนที่อยู่ห่างไกล โดยเฉพาะอย่างยิ่งบัญหาในเรื่องน้ำที่ซึ่งคงแม่ว่าจะใช้น้ำจากภารชุดบ่อมาคลาดกีดกัม ก็ไม่สามารถที่จะใช้คุณหรือต้มรับประทานได้ นอกจากนี้ในบริเวณของชุมชนบางแห่งที่หมู่บ้านเศรษฐกิจนั้น ได้เกิดภาวะขาดแคลนน้ำบริโภค อย่างขนาดหนัก จนถึงกับต้องซื้อน้ำดื่มในราคากึ่งบาทละ 1 บาท และบางแห่งก็ได้อาศัยบริการจากน้ำของหน่วยบริษัทฯ ดังต่อไปนี้ แหล่งน้ำดื่วนี้เป็นบัญหาในด้านความไม่สงบทางสังคม อย่างในการใช้ชีวิตประจำวันของชุมชนในเขตชานเมืองเกือบทั้งหมด

4. บัญหาด้านการจัดสรรที่อยู่อาศัย

เราขอพยบว่าในปัจจุบันนี้ การจัดสรรที่ดินทั้งชั้นทางราชการและเอกชน ได้เกิดขึ้นอย่างมากมาก แต่ด้วยมาพิจารณาในด้านมาตรฐานของการจัดสรรที่ดิน หรือการกำหนดเนื้อที่สำหรับเป็นที่อยู่อาศัยแล้ว จะพบว่าส่วนใหญ่ที่กำหนดออกเป็นแปลงๆ นั้น มีจำนวนพื้นที่แตกต่างกันมาก มีนับตั้งแต่ 30 ตารางวาขึ้นไปจนถึง 200 ตารางวา ทั้งนี้เพื่อเตือนโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยสามารถซื้อขายได้ ทำให้การจัดสรรที่ดินขาดมาตรฐาน ขาดความเหมาะสมที่จะใช้ประโยชน์อย่างตามสูตรที่กำหนดของที่อยู่อาศัยที่ดี นอกจากนี้ในด้านการสร้างอาคารบ้านเรือนก็มีรากฐานการเปลี่ยนแบบแผน อันเป็นบัญหาที่อาจก่อให้เกิดบัญชาติมั่นคงได้ในอนาคตจากนี้แล้ว การสร้างบ้านหน้างานเข้าออกในบริเวณที่ตั้งสร้างที่จะออกสู่ถนนใหญ่นั้น ก็ตัดถนนขึ้นมาอย่างปราศจากหลักวิชา ทำให้ถนนมีลักษณะคดเคี้ยวผิดหลักของกรรมวิชาที่ต้องทำให้อาจเป็นบันท้ายที่ทำการใช้รถใช้ถนนเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามบัญหาของการจัดสรรที่ดินนี้จะพบว่า ยังไม่มีคัวบทกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการจัดสรรที่ดินแต่ประการใด จึงก่อให้เกิดบัญหาในด้านมาตรฐาน การใช้ที่ดิน (Land Use) และบัญหาในเรื่องเขต (Zoning) อันจะเป็นบัญหาที่สำคัญต่อการขยายตัวของเมืองในอนาคต

5. บัญหาด้านการบริการสาธารณูปการ

สำหรับผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตชานเมือง นอกจากจะประสบบัญหาที่สำคัญๆ ดังกล่าวแล้ว บัญหาในด้านการรับบริการสาธารณูปการสูงมาก เป็นอีกบัญหานึงที่ประชาชนเหล่านี้กำลังให้ความสำคัญคือ บัญหาในด้านการจัดบริการด้าน โรงเรียน สถานพยาบาล สถานที่พักผ่อน

ที่ปัจจุบันที่ได้อพยพไปอยู่ในเขตชานเมืองไม่อาจแสวงหาได้โดยเด็ดขาดในเรื่องโรงเรียนที่จะให้กุลฯ ศึกษาได้ที่ก็จะเล่าเรียน ที่ไม่อาจจะหาได้ในแบบชานเมืองนี้ จึงจำเป็นที่จะต้องเข้ามาเพื่อปริการของรัฐในเขตตัวเมืองบันกอกให้เกิดความเด่นร้อนแก่เด็กเล็กๆ และผู้ปกครองที่จะต้องอยู่รับ—ส่งเด็กเหล่านี้ หรือในการที่นิติเจ็บป่วยก็ไม่อาจที่จะหาสถานรักษาพยาบาลได้ในแบบนี้”

จากสภาพแวดล้อมที่บูชาที่เกิดขึ้นของการยกตัวอย่างชานเมืองที่ตั้งคล่องแฉ่งนี้ยังคงก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ชาวชานที่อาศัยอยู่ในแบบชานเมืองเป็นอย่างมากและกำลังเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดภัยความชำรุดเสื่อม化 ขึ้นทุกวัน จึงเป็นการสมควรที่รัฐบาลจะได้เข้ามายึดหุบตาที่ในการแก้ไขปัญหานี้ร่วมกับภาคครุภารกิจรัฐบาลจึงต้องดำเนินการตามที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้

นโยบายและโครงการระดับนគครหลวง

เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาน้ำท่วมที่ตัวของนគครหลวง ผู้เขียนเห็นว่าจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องกำหนดนโยบายและโครงการเฉพาะนគครหลวงไว้ด้วย ดังต่อไปนี้

1. ในด้านจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะนគครหลวงซึ่งรวมพรมแดนทั้งหมดนี้ รัฐบาลต้องจัดการส่งเสริมพัฒนาความเจริญในทั้งๆ ที่ให้เกิดเมืองและภาคทั้งๆ ทั่วประเทศให้มีบริการสาธารณูปโภคอย่างเพียงพอโดยทั่วถึงทุกเมือง และพมานะปรับปรุงให้มีคุณภาพที่ไม่น้อยกว่าในพรมนครหรือนគครหลวง

2. ในด้านการใช้ที่ดิน รัฐบาลควรจะจัดให้มีการวางแผนเมืองให้ถูกต้องตามหลักวิชาการผังเมือง ซึ่งจะต้องกำหนดเขต (Zoning) ทั่วๆ เช่น เขตอุตสาหกรรม ที่พักอาศัย และยานธุรกิจ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้เกิดการอยู่ที่กันต่างๆ ทั่วเขตพรมแดนหรืออนุการพรมทางเพียงให้ชุมชนเดียวโกรุขันขยายตัวไป ตลอดจนต้องกับการใช้ที่ดิน และเพื่อรักษาคุณค่าของทรัพยากรดินไว้ไม่ใช่ปล่อยให้อบู่และคั้กันในเขตต่างๆ โดยไม่ยอมให้ประชาชนขยายตัวไปโดยธรรมชาติ โดยนำรากจากผังเมืองอย่างที่เป็นอยู่ในขณะนี้

ดังนั้น ลักษณะป่านชุมชนที่ขยายอุดกวนจะมีลักษณะคล้ายน้ำมือที่น้ำออกจากฝาผึ้ง น้ำมือแต่ละน้ำเปรียบเหมือนเส้นทางคมนาคมและเส้นทางถนนบริการทั่วๆ ท่าช้างนูบไม่คั้กษณ์และการขยายตัวแบบนี้จึงทำให้เกิดพื้นที่ระหว่างน้ำมือ ซึ่งจะช่วยรักษาและเพิ่มความสะดวกความน่าอยู่อาศัยไว้เป็นอย่างดี

3. ในด้านการจราจรทั่วไป เพื่อแก้ไขปัญหาและป้องกันรัฐบาลควรจะจัดทำทั้งนี้

1) จัดสร้างถนนรอบเมืองและถนนแยกเส้นสำคัญต่าง ๆ พร้อมทั้งมีที่จอดรถอย่างเพียงพอ เพื่อให้การจราจรในใจกลางพระนครหรือนอกกรุงสะดวกและรวดเร็ว ๆ เนื่องจากถนนหลักสัญชาติได้สั่งกว่าขึ้น พร้อมทั้งปรับปรุงเส้นทางติดต่อ กับเมืองต่าง ๆ ให้ได้ถูกต้องขึ้น นอกจากนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า การจราจรที่เกิดติดขัดอยู่เป็นประจำวันในขณะนี้ รัฐบาลควรจะหาทางแก้ไขเป็นกรณีพิเศษในเขตกรุงเทพฯ ซึ่งหมายถึงพระนครด้วย กล่าวคือตัวรัฐบาลสามารถหาแหล่งเงินทุน จัดโดยการช่วยเหลือการกู้เงินต่ำกว่าต้นทุนของเบี้ยที่ต้องจ่าย รัฐบาลต้องการที่จะได้พิจารณาหาทางจัดระบบเร็ว (rapid transit system) ขึ้นใช้เพื่อจะได้นำผู้โดยสารที่ต้องเดินทางในเขตกรุงเทพฯ ติดต่อสั่งไปอยู่นอกเขตติดขัดนี้ได้ แต่ทั้งนี้มีความน่าเบื่องบานประมาณแฝงเดินมาใช้โดยเฉพาะ เนื่องจากสมทบกับเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศหรือสมทบกับเงินกู้ที่อัตราดอกเบี้ยต่ำ ทั้งนี้ เพราะงบประมาณแผ่นดินควรจะใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ชาติโดยส่วนรวมให้มากที่สุดไม่ควรจะหุ่นเหวให้แก่พระนรมหากเกินไป ปัญหาชั่นนี้ควรจะจัดอยู่ในปัญหาของท้องถิ่น ที่เก็บภาษีรายรุ่งเรืองจะต้องรับผิดชอบโดยตรง จึงหางบประมาณเอาเองให้มากที่สุดก่อนที่จะพึงงบประมาณแผ่นดิน

2) จัดแยกการขนส่งทางรถไฟฟ้าห่วงผู้โดยสารและสินค้าจากกัน เพื่อความสะอาด พร้อมทั้งแยกและขยายบริเวณเดียวแก้ไขการเข้าเดียวแก้ไขการบินพาณิชย์และการบินทหารซึ่งจะทำให้การขนส่งเป็นไปได้ต่อไป สำหรับการเดินทางเพิ่มขึ้น เพราะจะทำให้การขนส่งประเภทต่าง ๆ รับช่วงส่วนใหญ่ เกิดสอดคล้องกันได้สั่งกว่าปัจจุบัน ซึ่งทำให้เกิดการประหัตต์ค่าใช้จ่ายและเวลาเพิ่มขึ้น

3) จัดการปรับปรุงและขยายท่าเรือเพื่อสนับสนุนความต้องการที่เพิ่มขึ้น และควรจะได้พิจารณาจัดสร้างท่าเรือแห่งใหม่เพื่อสนับสนุนความต้องการในอนาคต และท่าเรือที่สร้างใหม่ควรจะอยู่ห่างจากถนนหลักพอสมควร เพื่อบังกับการคับคั่งในการจราจรด้วยประการหนึ่ง

4. บริการสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ

1) ท่าน้ำกรุงศรีฯ ชาวครัวเรือนต่างส่วนใหญ่ให้เพียงพอ เพื่อรับกับจำนวนประชากรที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น และควรจะดำเนินการให้เสร็จพัฒนาขึ้นแล้วที่อยู่อาศัย เป้าหมายจะให้อยู่จากแหล่งอยู่อาศัยไม่เกิน ๕ กิโลเมตร เพื่อให้เป็นการป้องกันการใช้ยาด้านเดินทางระยะใกล้โดยไม่จำเป็นประการหนึ่งด้วย

2) ท้านสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ควรมีการวางแผนการให้มีที่ว่างเพื่อสร้างสวนสาธารณะ ประเภทต่างๆ มีสนามเด็กเล่น สวนดอกไม้ วัด และสิ่งที่ต่างๆ ที่เหมาะสม เพื่อก่อให้เกิดเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจได้อย่างแท้จริง ยังไงในบรรดาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจนั้นควรจะจัดให้ เป็นลักษณะที่ขาดเกล้าจิกไว้ให้รักษาไว้กางม ละเอียดอ่อน และส่งเสริมคุณธรรมในการที่ได้พำนี ได้เห็น หรือได้เพลิดเพลินอันเนื่องจาก การใช้สถานที่นั้น ๆ

3) การสาธารณสุข รัฐควรจะมีนโยบายให้มีการชลอการก่อขึ้นบระเทศ ทั้งนี้เพื่อจะ ให้บุตรที่มีคุณภาพดีจริง ๆ ยังจะเป็นกำลังของชาติ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วอัตราเกิดจะลดลงทั้งใน พระนครและนอกเขตพระนคร ปัญหาการเพิ่มจำนวนชาวกรุงเทพมหานครในพระนครก็จะลดลง ทั้ง อัตราเพิ่มขึ้นของประชากรโดยการอพยพเข้าอาศัยอยู่ในพระนครก็จะลดลงด้วยการปัจจัยอื่น ๆ ไม่-เปลี่ยนแปลง

5. การสาธารณูปโภค รัฐบาลควรจัดตั้ง

1) ขยายระบบการจ่ายน้ำ เพื่อให้เพียงพอ กับประชากรทั้งหมด ในเขตกรุงเทพมหานคร พระนครทั่วไป พร้อมทั้งปรับปรุงกิจการท้านการประปาให้ถูกต้องตามหลักวิชาการประปา

2) จัดสร้างระบบการระบายน้ำให้ครอบคลุม ให้ขยายน้ำไปกรุงเทพฯ ทั่วประเทศ สำหรับการค้า ค่าไฟฟ้า อาศัยที่ประชานาคราชยุคใหม่เน้นและปานกลาง และย่านอุตสาหกรรมสถานต่าง ๆ ในกรุง กลางเมือง โดยใช้ระบบการระบายน้ำแบบไฮดรอลิกตามที่เหมาะสม รวมที่แหล่งก่อสร้าง แล้วสูบต่อไปยัง โรงกำจัดน้ำใส่กรุงที่ต้องสร้างขึ้นให้เพียงพอ

3) ให้ใช้ลักษณะต่าง ๆ รวมกับระบบห่อระบายน้ำและการสูบน้ำเพื่อทำจัดหรือลดปริมาณน้ำฝนที่ซึ่งนอง

1) จัดการขุดคลองวงรอบ แต่ประทุระบายน้ำพร้อมกับสร้างทันกันน้ำเพื่อบังกันน้ำท่วม เนื่องจากที่บ้านในเมืองน้ำขึ้นสูงและจากน้ำที่ไหลบ่าท่วมทุกที่

6. การบริหารเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามนโยบายและโครงการ ควรจะได้มีสิ่งต่อไปนี้

1) จัดตั้งสำนักงานกลางขึ้น เพื่อการผังเมืองและวิจัยทางการ พร้อมทั้งจัดทำเจ้าหน้าที่ ซึ่งผ่านการอบรมแล้วมาประจำ

2) ตัวพรารามบัญญัติการผังเมือง เพื่อช่วยให้สำนักผังเมืองมีอำนาจเพียงพอในทาง กฏหมายและทางบัญชี

3) จัดวางแผนผังโครงการรายวาระ เพื่อบูรณาและพัฒนาเศรษฐกิจ

4) จัดการประสานงานระหว่างโครงการพัฒนาทุกชนิดของหน่วยราชการท่องฯ ในย่านนครหลวงโดยผ่านทางสำนักผังเมือง

5) สำนักผังเมืองควรมีอำนาจและเจ้าหน้าที่ในการจับกุมและรับผิดชอบกรณีคนต่างด้าวเพื่อบังคับให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย

6) รัฐบาลจะต้องตั้งงบประมาณประจำเพื่อการพัฒนาและบูรณะนครหลวงตามโครงการผังเมือง ให้สอดคล้องกับความต้องการตามโครงการผังเมืองได้ทุกรายละเอียดซึ่งมีลักษณะต่อเนื่องตลอดไปตามข้อที่เสนอแนะทั้งหมดดังกล่าวอย่างยั่งยืนและประยุต์และมีประสิทธิภาพดีพอถ้าหากฐานะรายได้ของรัฐบาลในปัจจุบัน และสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน ซึ่งจากนโยบายและโครงการระดับชาติและระดับนครหลวงทั้งก่อสร้างด้ำเป็นไปได้จะทำให้มีกองภาพในอนาคตของนครหลวงให้ดีขึ้น นครหลวงทุกแห่งต้องมีการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอยู่ตลอดเวลา เป็นการพยายามขอรบกวนความเจริญไปได้ทั่วประเทศ เพราะนโยบายและโครงการระดับชาติเป็นตัวหลักในการสร้างความเจริญในทุกพื้นที่ให้เกิดการพัฒนาที่ขยายตัวออก จึงเท่ากับเป็นการกระจายความเจริญให้สมอยกันหรือให้ทุกถูกภาพกันทั่วประเทศ ซึ่งจะทำให้ความเชี่ยวชาญของประชาชนในนครหลวงทั่วโลก ซึ่งทำให้การขยายตัวของเมืองและการเพิ่มประชากรอยู่ต่อเนื่องเป็นไปในภาวะที่เหมาะสม ประชานาคราภูมิที่กินต่อตอกทั่วโลก

สำหรับข้อเสนอในข้อที่ว่าด้วยการบริหารให้สำเร็จตามนโยบายและโครงการนี้ ผู้เขียนให้เสนอไว้เช่นนี้ เพราะว่ารัฐบาลมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณแผ่นดินเป็นสำคัญ แต่ถ้ารัฐบาลมีงบประมาณมากพอที่จะดำเนินการตามนโยบายและโครงการได้ก็ว่างใจ ก็ควรจะให้ให้สำนักงานกลางดังกล่าวที่ทำหน้าที่บริหารงาน มารวมกับหน่วยงานเดียว ๆ ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานนครหลวง ซึ่งอาจอยู่ในรูปของเทศบาลนครหลวง แบบนายกเทศมนตรีและสภา ซึ่งสามารถที่จะรับผิดชอบต่อ ประธานที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง หรือแบบผู้จัดการเทศบาลนครหลวง ซึ่งมีผู้จัดการเป็นหัวหน้าในการบริหาร มีผู้จัดการเป็นหัวหน้าในการบริหาร ไม่ว่าจะเป็นนายกเทศมนตรี สำหรับผู้มาท่องเที่ยวและนายกเทศมนตรีนี้ ควรได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง

การที่จะให้บรรลุผลสำเร็จตามนโยบายและโครงการระดับชาติ ควรมีองค์กรบริหารนครหลวงนี้ มีฐานะเที่ยงแท้กระหว่าง มีองค์ประกอบคล้ายเทศบาลนครหลวง มีผู้ว่าการนครหลวงรับผิดชอบในการบริหารงาน มีผู้จัดการเป็นหัวหน้าในยานพาณิชย์พัฒนาครหลวงและ

เมืองทุกเมือง โดยสอดคล้องกับโครงการแผนนโยบายรัฐบาล ผ่านเครือข่ายความมีหน้าที่ทางคุณ เทศบาลนครหลวง儈าดใหญ่ปักธงท้องถิ่นรชบ.ออกเทศบาลนครหลวงฯ

รูปการบริหารทั้งก่อตัวยื่อมดำเนินการเข้าสู่การปกครองตนเองแทนเทศบาล ย้อมทำให้เกิด ความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองทั่วประเทศไทย ทำให้ความเจริญแพร่กระจายไม่รวมอยู่ ที่นครหลวง儈าดใหญ่เท่านั้น แต่เป็นเช่นนี้ การเพิ่มประสิทธิภาพและการขยายตัวของพระนครหรือ นครหลวง儈าดใหญ่ตัดขาดจาก ปัญหาเกี่ยวกับเมืองก็จะลดน้อยลงอย่างแน่นอน

ไฟน้ำด้วย ช่างเรียน
